

GERIATRIA I PIELEGNIAARSTWO GERIATRYCZNE

Redakcja naukowa

KATARZYNA WIECZOROWSKA-TOBIS
DOROTA TALARSKA

GERIATRIA I PIELEGNIAARSTWO GERIATRYCZNE

Redakcja naukowa

prof. dr hab. n. med.

KATARZYNA WIECZOROWSKA-TOBIS

dr n. biol., mgr piel.

DOROTA TALARSKA

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I	
GERIATROLOGIA	15
1. Charakterystyka procesu starzenia	17
1.1. Aspekt biologiczny – <i>Janusz Witowski</i>	17
1.2. Aspekt psychologiczny – <i>Anna Izabela Brzezińska</i>	26
1.3. Aspekt socjoekonomiczny – <i>Piotr Błędowski</i>	35
2. Zmiany narządowe towarzyszące procesowi starzenia – <i>Barbara Bień</i>	43
3. Problemy psychospołeczne osób w starszym wieku – <i>Hanna Kachaniuk</i>	53
4. Promocja zdrowia wobec osób w wieku podeszłym – <i>Maria Biskupska</i>	59
5. Zastosowanie modeli pielęgnowania w opiece nad pacjentem w wieku podeszłym – <i>Dorota Talarcka</i>	65
CZĘŚĆ II	
SPECYFIKA CHOROBYWOŚCI I STARSZYCH PACJENTÓW	73
6. Typowe cechy medycyny geriatrycznej – <i>Katarzyna Wieczorowska-Tobis</i>	75
7. Analiza sprawności funkcjonalnej osoby w starszym wieku. Rola pielęgniarki w zespole geriatrycznym – <i>Ewa Borowiak, Tomasz Kostka</i>	81
8. Odrębności przebiegu wybranych patologii w starości	97
8.1. Układ nerwowy	97
8.1.1. Choroba Parkinsona – <i>Tadeusz Mendel</i>	97
8.1.2. Udar mózgu – <i>Tadeusz Mendel</i>	101
8.1.3. Specyfika postępowania pielęgniarzkiego w wybranych patologiach układu nerwowego – <i>Halina Trzeciak</i>	106
8.2. Układ krążenia	115
8.2.1. Niewydolność serca – <i>Jolanta Życzkowska</i>	115
8.2.2. Choroba niedokrwienna serca – <i>Anna Skalska</i>	119
8.2.3. Nadciśnienie tętnicze – <i>Barbara Gryglewska</i>	125
8.2.4. Miażdżycza – <i>Barbara Gryglewska</i>	130

8.2.5.	Specyfika postępowania pielęgniarskiego w wybranych patologiach układu krążenia – <i>Lucyna Płaszewska-Zywko</i>	135
8.3.	Układ oddechowy – <i>Ewa Pisarczyk-Bogacka, Krystyna Misiak, Zbigniew Machaj</i>	145
8.3.1.	Zapalenia płuc	145
8.3.2.	Choroby obturacyjne	146
8.3.3.	Specyfika postępowania pielęgniarskiego w wybranych patologiach układu oddechowego	150
8.4.	Układ pokarmowy – <i>Jan Szewieczek, Ewa Nowakowska-Duława, Andrzej Kurek</i>	158
8.4.1.	Choroba wrzodowa	158
8.4.2.	Zaparcie	161
8.4.3.	Biegunka	165
8.4.4.	Specyfika postępowania pielęgniarskiego w wybranych patologiach układu pokarmowego – <i>Elżbieta Kopczyńska</i>	171
8.5.	Układ endokrynologiczny	180
8.5.1.	Cukrzyca – <i>Katarzyna Wieczorowska-Tobis, Jarosław Derejczyk</i>	180
8.5.2.	Choroby tarczycy – <i>Katarzyna Wieczorowska-Tobis</i>	186
8.5.3.	Specyfika postępowania pielęgniarskiego w wybranych patologiach układu endokrynologicznego – <i>Joanna Stanisławska, Elżbieta Drozd</i>	189
8.6.	Układ moczowy	199
8.6.1.	Zakażenia układu moczowego – <i>Michał Ciszek, Leszek Pączek</i>	199
8.6.2.	Odwodnienie – <i>Michał Ciszek, Leszek Pączek</i>	203
8.6.3.	Specyfika postępowania pielęgniarskiego w wybranych patologiach układu moczowego – <i>Anna Kraszczyńska</i>	204
8.7.	Układ ruchu	212
8.7.1.	Osteoporoza – <i>Krzysztof Galus</i>	212
8.7.2.	Choroba zwyrodnieniowa stawów – <i>Włodzimierz Samborski</i>	218
8.7.3.	Reumatoidalne zapalenie stawów – <i>Włodzimierz Samborski</i>	223
8.7.4.	Specyfika postępowania pielęgniarskiego w wybranych patologiach układu ruchu – <i>Grażyna Bączek</i>	228
9.	Wybrane wielkie zespoły geriatryczne	237
9.1.	Nietrzymanie moczu i stolca – <i>Arkadiusz Styszyński, Urszula Kwapisz</i>	237
9.1.1.	Nietrzymanie moczu	237
9.1.2.	Nietrzymanie stolca	244
9.2.	Upadki i zaburzenia lokomocji – <i>Kornelia Kędziora-Kornatowska, Monika Biercewicz</i>	247
9.3.	Otępienie – <i>Alicja Klich-Rączka</i>	255
9.4.	Depresja – <i>Tadeusz Parnowski</i>	264
10.	Czynniki wpływające na przebieg działań opiekuńczo-pielęgnacyjnych wobec osób w wieku podeszłym	271
10.1.	Specyfika czynności pielęgnacyjno-higienicznych wobec osób starszych – <i>Maria Stachowska</i>	271
10.2.	Komunikowanie się ze starszym pacjentem, z uwzględnieniem zaburzeń wzroku i słuchu oraz zaburzeń funkcji poznawczych – <i>Magdalena Strugała</i>	276
10.3.	Odleżyny – <i>Irena Krysiak</i>	283
10.4.	Owrzodzenia podudzi – <i>Zyta Beata Wojszel</i>	290
10.5.	Delirium – <i>Andrzej Józwiak</i>	296
10.6.	Niedożywienie i otyłość	303
10.6.1.	Niedożywienie – <i>Zyta Beata Wojszel</i>	303

10.6.2. Otyłość – <i>Marian Grzymiślawski, Katarzyna Wieczorowska-Tobis</i>	307
10.7. Pacjent dializowany – <i>Beata Hornik, Jan Duława</i>	312
10.8. Pacjent ze stomią – <i>Elżbieta Kopczyńska, Lech Cierpka</i>	319
10.9. Eliminacja i profilaktyka bólu w starości – <i>Hanna Kachaniuk</i>	324
11. Zasady usprawniania starszych pacjentów – <i>Tomasz Kostka</i>	335
12. Jakość życia osób starszych – <i>Krzyszyna Górna, Krzyszyna Jaracz</i>	343
13. Zasady medycyny paliatywnej w odniesieniu do pacjentów starszych – <i>Katarzyna Wieczorowska-Tobis</i>	347
13.1. Zasady postępowania ze starszym pacjentem w terminalnej fazie choroby – <i>Maria Stachowska</i>	350
14. Podstawowe zasady farmakoterapii geriatrycznej – <i>Agnieszka Rajaska-Neumann, Katarzyna Wieczorowska-Tobis</i>	353
15. Opieka stomatologiczna nad starszym pacjentem – <i>Ryszard Koczorowski</i>	359
15.1. Rola pielęgniarki w sprawowaniu opieki – <i>Magdalena Strugała</i>	365
16. Żywnienie osób w starszym wieku – <i>Marian Grzymiślawski</i>	369
17. Interpretacja istotnych dla pielęgnacji objawów i wyników badań u chorych w starszym wieku – <i>Jarostaw Derejczyk</i>	377
Część III	
ORGANIZACJA OPIEKI NAD STARSZYM PACJENTEM	
18. Formy opieki nad starszym pacjentem stosowane w Polsce	385
18.1. Podstawowa opieka zdrowotna – <i>Maria Stachowska</i>	385
18.2. Wybrane formy opieki instytucjonalnej nad starszym pacjentem – <i>Hanna Kachaniuk</i>	391
19. Wybrane europejskie modele opieki geriatrycznej – <i>Dorota Talarska</i>	397
Test sprawdzający zdobytą wiedzę	405
Literatura uzupełniająca	415
Skorowidz	419